

Gemeente Roerdalen
T.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders
Postbus 6099
6077 ZH SINT ODILIENBERG

Ons kenmerk: 2015/nvp/gve/evaluatie151010
Uw kenmerk:
Bijlage(n):
Onderwerp: Advies evaluatie Minimabeleid en evaluatie Plangroep

Heerlen/Posterholt, 10 oktober 2015

Geacht College,

U heeft ons gevraagd advies uit te brengen over de door de gemeente gemaakte evaluatie Minimabeleid en Plangroep.

Graag voldoen we aan uw verzoek, al zijn we ons er van bewust wat laat te reageren op uw vraag vanwege zomervakantie en geen geplande vergaderingen; onze excuses daarvoor.

Allereerst zij opgemerkt dat wij in het advies evaluatie PW ook het Minimabeleid zijdelings hebben aangestipt. In aanvulling daarop vragen wij uw aandacht voor het volgende.

Minimabeleid

Over de evaluatie van het Minimabeleid willen wij graag de volgende punten bij u naar voren brengen, die wij van belang vinden:

1. U schrijft dat arbeidsparticipatie de beste weg uit de armoede zou zijn. Wij onderstrepen dat van harte, maar dat geldt alleen indien er voor werk een leefbaar c.q. passend loon wordt betaald. In de praktijk geldt dat bijstandsgerechtigden vaak het wettelijk minimumloon of net iets daarboven krijgen betaald, omdat er – in het verlengde van de gemeente – een beeld heerst dat men een afstand tot de arbeidsmarkt zou hebben, waardoor men niet zou presteren en dus slechts het minimumloon 'waard is'. Feit is dat arbeid niet altijd een weg uit armoede betekent, want ook het minimumloon is onvoldoende om volwaardig aan de maatschappij te kunnen participeren, temeer nu het minimumloon geen gelijke tred houdt met de stijging van de welvaart en de stijging van de kosten voor het levensonderhoud.

Volgens Eurostat, het Europese CBS, is men arm als men zich minimaal 4 van de volgende 9 zaken niet kan permitteren: 1) huur of energierekeningen

betalen, 2) hun woning voldoende warm kunnen houden, 3) te maken hebben met onverwachte kosten, 4) het eten van vlees, vis of iets met een vergelijkbare hoeveelheid eiwitten om de andere dag, 5) een week vakantie, 6) een auto, 7) een wasmachine, 8) een kleuren TV, 9) een telefoon. Voor bijstandsgerechtigden geldt dit zeker, maar ook voor mensen die tot 120% van het WML verdienen: het aantal werkende armen stijgt ook in dit land gestaag. Het is dan ook ons advies om de bewering dat arbeidsparticipatie een weg uit de armoede betekent, verder te nuanceren en zelf als gemeente het goede voorbeeld te geven.

Advies CRR: erken dat werken met behoud van uitkering en/of tot 120% van het WML niet leidt tot een weg uit de armoede. Handhaaf aanvullende minimaregelingen en breid de bijzondere bijstand uit. Indexeer de bedragen van de inkomensregelingen, zoals de tegemoetkoming aanvullende ziektekostenverzekering.

Ook schrijft de gemeente dat betaald werk je uit een isolement zou halen. Dat bestrijdt de CRR, want betaald werk doet soms het tegenovergestelde – getuige de explosie van beroepsziekten zoals stress. Als je de hele dag hebt gewerkt in een baan die slecht betaald en die niet bij je capaciteiten en vaardigheden past, ben je 's avonds lichamelijk en geestelijk kapot en heb je echt geen fut meer om iets te doen en blijf je dus op de bank zitten. Uit dit document blijkt dat de gemeente vastzit in een bepaald denkframe; het wordt tijd om *out of the box* te denken. De CRR benadrukt nogmaals dat niet-passend werk tot ziekte en derhalve langdurige uitval leidt, wat ook de gemeente zou moeten erkennen.

Advies CRR: lever maatwerk door rekening te houden met opleidingsniveau, opleidingsrichting en persoonlijke omstandigheden van de uitkeringsgerechtigde indien u iemand tot een traject verplicht. Er is inmiddels veel jurisprudentie op dit vlak, waarmee u ook rekening dient te houden. Erken fouten en maak daarvoor oprechte excuses. Meet niet met twee maten ten aanzien van werkloze bestuurders en/of ambtenaren én uitkeringsgerechtigden.

2. In de evaluatie schrijft u dat er wordt samengewerkt met gemeente Echt-Susteren. De CRR vraagt zich af waarom er niet wordt samengewerkt binnen MER(R)-verband. Samenwerking zou goed zijn, zeker in het geval van pilots, want op die manier kan men van elkaar leren en hoeft men niet zelf elke keer weer het wiel uit te vinden.

Advies CRR: omdat de afdeling WIZ al samenwerkt met dezelfde afdeling van gemeente Echt-Susteren, lijkt het ons beter om deze samenwerking uit te breiden naar MERR-verband. Dit uit het oogpunt van kostenbesparing, efficiëntie en beleidseenheid.

3. Een lid heeft van een ambtenaar vernomen dat het budget voor opleiding per persoon € 2.500 bedraagt. Dit was onbekend bij de andere leden van de CRR. Bijna niemand krijgt een opleiding dan wel cursus betaald door de gemeente; ook geen taal cursus om zo meer kans te maken op betaald werk in de regio.

Het is opmerkelijk dat dit budget ook niet naar de bijstandsgerechtigden wordt gecommuniceerd.

Advies CRR: communiceer dit scholingsbudget naar uitkeringsgerechtigden, en geeft mensen een stem in de besteding hiervan. Uitkeringsgerechtigden hebben vaak een goed idee op welk gebied zij nog een cursus kunnen volgen, zoals bijvoorbeeld een cursus Duits, zodat men over de grens kan solliciteren of een cursus Windows, zodat men computerkennis kan opdoen.

Voorts schrijft de gemeente dat alle kinderen van jongsaf aan moeten meedoen. De CRR signaleert echter dat niet alles door Stichting Leergeld wordt betaald: er is sprake van of een sportclub of een muziekclub, maar niet beiden. Andere kinderen hebben vaak en sport en muziek, dus kinderen uit minimagezinnen kunnen niet meedoen op een volwaardige manier. Ook is er een maximum gesteld van €175, -- per kind per jaar, dus als een bepaalde muzikles duurder is, kan daar niet voor worden gekozen. De CRR concludeert voorzichtig dat het budget voor Stichting Leergeld omhoog moet. Een lid merkt op dat het vreemd is dat er niets voor volwassenen is geregeld: ook volwassen-minima zouden graag willen sporten of muzikaal/creatief bezig zijn, maar daar is geen budget voor en men kan geen beroep doen op een of ander fonds. De zinsnede 'oneigenlijk gebruik' is niet-noodzakelijk, want daar is geen sprake van.

Advies CRR: Zorg dat het geld op de goede plaats terechtkomt. Wordt het niet tijd voor een sport- en cultuurfonds voor volwassenen? En indexeer het bedrag, want de kosten stijgen ieder jaar en niet alle (muziek-) cursussen kunnen ervan worden betaald. Kinderen blijven wel degelijk naast de kant staan.

4. Integrale benadering: maatwerk en de professionalisering van de gemeenteambtenaren is een terugkerend thema, wat in de praktijk moet worden geleverd. Uit ervaringen en verhalen blijkt dat hier nog veel winst te behalen valt, en dat papier geduldig is.

Advies CRR: lever in elk geval maatwerk en zorg voor deskundige en goed opgeleide ambtenaren, die kennis van de beleidsterrein werk en inkomen hebben. Dat is eenvoudig aan te tonen door een behaald diploma op minimaal hbo-niveau en in de richting arbeidsmarkt, sociale zekerheid e.d.

5. Kindregelingen worden volgens de evaluatie door vrijwilligersorganisaties uitgevoerd. De CRR heeft hier grote moeite mee, want het leidt tot arbeidsmarktverdringing. Door voortdurend vrijwilligers in te zetten, wordt het argument dat betaalde arbeid de beste weg uit de armoede is volledig achterhaald. Ook vindt de CRR dat- vooral met en voor kinderen- men met deskundigen/professionals moet werken.

Advies CRR: werk met deskundigen inzake de kindregelingen.

6. De communicatie van de gemeente inzake eenmalige koopkrachtreparatie moet nog veel beter, want het bereik is te klein. Bovendien is de laaggeletterdheid van de bevolking groot en snapt men de ambtelijke taal niet. Ook informeert de gemeente te laat en niet volledig. Het kan niet zo zijn dat maar de helft van

de toegekende € 66.000 is uitbetaald en men zich vervolgens afvraagt of dit restant wel ten goede is gekomen aan de beoogde doelgroep, de minima? Voorts is de CRR van mening dat de evaluatie niet klopt, want een alleenstaande kreeg 'maar' €70 en het werd niet per huishouden uitgekeerd maar per persoon.

Advies CRR: wees transparant wat betreft de toekenningen en wat betreft de bestemming van het restant.

De CRR wil graag weten wat er is gebeurd met het resterende bedrag van ruim € 36.000 en adviseert er alles aan te doen om het volledige budget te besteden.

7. Hetzelfde geldt voor de Klijnsma-gelden: dit is bestemd voor minima en moet volgens de CRR ook als zodanig geormerkt worden. Het College zou hier een meer actieve rol in moeten spelen: geld voor minima moet ook bij de minima terecht komen en het is de taak van de gemeente om hier zorg voor te dragen.

Advies CRR: oormerk de Klijnsma-gelden en zorg dat het bij de beoogde doelgroep daadwerkelijk terecht komt. Benader minima actief en persoonlijk.

8. Wat betreft bijzondere bijstand: in de PW (hfd. 4 vanaf art. 35 PW) staat nog dat er bijzondere bijstand mogelijk is, maar de gemeente Roerdalen doet dat niet. Tijdens de recente vergadering werden er diverse voorbeelden geven van kosten die onder de bijzondere bijstand zouden moeten vallen, maar door de gemeente Roerdalen categorisch worden afgewezen. De CRR adviseert de gemeente de mensen volledig en juist te informeren en te wijzen op bestaande regelingen.

Volgens de gemeente vallen namelijk onder bijzondere bijstand alleen de kosten voor de aanvullende ziektekostenverzekering met een maximum van € 25, --.

Advies CRR: De CRR stelt voor om een bijstandsgerechtigden sowieso dat bedrag van € 25, -- te verstrekken, zodat men ook een tandartsverzekering kan nemen, want die kosten zijn gigantisch en worden ook niet meer onder de bijzondere bijstand vergoed. Ook vindt de CRR dat er een tegemoetkoming moet komen voor het verplicht eigen risico van minima, te meer daar er steeds meer mensen zijn die de noodzakelijke zorg (ver-)mijden in verband met de hoge kosten.

9. Verder pleit de CRR ervoor dat er binnen de gemeente Roerdalen nu echt werk wordt gemaakt van de aanstelling van een onafhankelijk cliëntadviseur inzake het beleidsterrein Werk, Inkomen en Zorg. Die persoon moet onafhankelijk van de gemeente burgers volledig adviseren, informeren, en begeleiden bij problemen en aanvragen.

Advies CRR: stel een onafhankelijke burgeradviseur c.q. cliëntadviseur aan.

10. Maatschappelijk Actief Bonus: de CRR vindt het ongeloofwaardig en schokkend te vernemen dat de gemeente aan mensen die worden gedwongen om onbetaald werk te verrichten voor de gemeentelijke bouwprojecten, nu

ambtshalve een MAB wil toekennen. Een MAB is voor vrijwilligers, en de gedwongen tewerkstelling bij deze bouwprojecten is allesbehalve vrijwillig. De CRR adviseert de gemeente dringend betaalde banen te creëren.

Advies CRR: de MAB is alleen bestemd voor vrijwilligers, niet voor mensen die onder dwang verplicht onbetaalde arbeid moesten verrichten.

Evaluatie Plangroep inclusief Jaarverslag 2014

Aandachtspunten in dit stuk is het feit dat er melding wordt gedaan van preventie door gemeentelijke sociale raadsleden: in Roerdalen zijn die sociale raadsleden er helemaal niet. Dus, aan u de vraag om deze aan te stellen dan wel de opmerking uit het verslag te schrappen.

Advies CRR: stel gemeentelijke sociale raadsleden – naast de onafhankelijke cliëntadviseur – aan.

Echter het cijfermateriaal is ons inziens onduidelijk. Blijkbaar neemt het aantal aanvragen voor hulp bij schulden af, en wij als CRR vraagt zich af wat daar de reden voor is.

Advies CRR: maak inzichtelijk waarom het aantal aanvragen afneemt, en lever duidelijke data af.

Bij schulphulpverlening moet de preventie op tijd beginnen, dus de CRR adviseert bij herhaling dat de ambtenaren van afdeling WIZ een checklist moeten hanteren en mensen actief moeten attenderen op de inkomensval nu ze in de bijstand zitten. Er is vaak sprake van multi-problematiek, die ook op tijd moeten worden gesignaleerd.

Advies CRR: stel een preventielijst voor medewerkers afdeling WIZ op, die ze moeten afwerken indien iemand een aanvraag voor een PW-uitkering doet.

Gemeentelijke begroting

Tot slot: uit de media hebben wij mogen vernemen dat het dagelijkse bestuur van de gemeente de begroting 2016-2019 heeft goedgekeurd. Graag zouden wij vernemen wat de gevolgen zijn voor de minima én voor de Cliëntenraad.

Eveneens hebben wij uit de media vernomen dat de rekenmethode voor het vaststellen van de Rijksvergoeding voor bijstandsgerechtigden is aangepast, hetgeen voor de gemeente Roerdalen zou betekenen dat zij in 2016 ruim € 100.000 minder zou ontvangen voor de bijstandsgerechtigden. Wij zouden graag van u vernemen of dit bericht klopt, en indien dat het geval is, wat de consequenties daarvan zijn voor de minima.

We hopen u hiermee van dienst te zijn geweest.

Graag worden we op de hoogte gehouden. Mocht u onze inbreng bij dit onderwerp op prijsstellen, dan zijn we graag bereid daaraan onze bijdrage te leveren.

Namens de Cliëntenraad Roerdalen,
Met vriendelijke groet,

Mr. G.C. van Elk
Voorzitter

Drs. N. van Poll
Secretaris